DE OORLOG IN HET DUISTER

ROMAN VAN LUDWIG WOLFF

(Vervolg)

Ik zal je de waarheid zeggen, Bey. Je bent de eenige, die alles tot op 't laatste toe weten zal."

Hij begon te vertellen, vloeiend en rustig alsof hij vertelde wat een ander beleefd had. Hij verhaalde van den avond bij Golubjew, van haar bezoek, van de beleediging van luitenant Vidakovitch en van den vruchteloozen gang naar Hedwig. Nadat Heinersdorff geëindigd had verklaarde Töschtük kalm :

„Die geschiedenis is zeer interessant."

De kapitein vroeg een weinig ongeduldig :

„En welke gevolgtrekkingen trek je uit deze „interessante geschiedenis?"

„Ten eerste dat mevrouw Golubjew werkelijk verliefd op je geworden schijnt te zijn en ten tweede dat de luitenant Vidakovitch een Russische spion is."

„Aan de mogelijkheid dat Golubjew mij liefheeft heb ik niet gedacht ; maar dat Vidakovitch een spion is daarvan ben ik bijna overtuigd."

„De luitenant heeft je uitgedaagd?"

„Ja."

„En je moet met hem duelleeren?"

„Ik moet met hem duelleeren."

Hij zeide dit op zulk een merkwaardigen toon dat Töschtük opmerkzaam werd.

„Aan je verloofde wil je de waarheid niet zeggen?"

„Ik kan het niet."

„Neem me niet kwalijk, maar dat begrijp ik niet. Op dit punt ben ik waarschijnlijk te veel Mohammedaan."

Heinersdorff maakte een verontschuldigende handbeweging.

„Wat denk je dus te doen?"

„Ik zal niet duelleeren."

Töschtük keek hem verbaasd aan.

„Ik dacht dat je moèst duelleeren."

„Zeker, maar ik doe 't nièt. Ik duelleer niet omdat ik de zielsrust van mijn verloofde hooger stel dan al het andere en omdat ik mij niet laat dwingen door Golubjew."

Töschtük vroeg, na een oogenblik :

„Kan het niet zeer onaangename gevolgen voor je hebben als je die voldoening weigert?"

Heinersdorff antwoordde kalm :

„Zeker. Ik zal mijn positie prijs moeten geven. Ik zal mijn ontslag moeten nemen."

„Ik dacht dat je graag militair was."

„Ik ben met hart en ziel soldaat!"

„En om zoo'n kleinigheid wil je nu je post verlaten?"

„Ik kan het vaderland van nut blijven, ook al moet ik deze uniform uittrekken."

Töschtük dacht even na en zeide toen :

„Daar je besloten hebt niet te vechten, zou men de zaak misschien op een andere manier kunnen aanpakken."

Heinersdorff keek hem vragend aan.

„Je voorschriften verlangen toch niet dat je duelleert met een onwaardige?"

„Zeker niet."

Töschtük-Bey glimlachte.

„Dan is het immers zeer gemakkelijk."

„Hoe dan?"

„Je verklaart dat Vidakovitch een spion is!"

„Ik ben geen aanbrenger," zeide Heinersdorff trotsch.

„Als je een spion ontmaskerd, die het vaderland schaadt, is dat geen aanbrengen, maar een verdienste."

„Ik kan niet, alleen op een vermoeden, een Oostenrijkschen officier als spion aangeven."

Töschtük antwoordde zeker en zelfbewust :

„Ik zal je de bewijzen leveren."

Heinersdorff blikte hem twijfelend aan.

„Vóór morgen kan je mij die bewijzen niet leveren, waarde Bey."

„Vóór morgen zeker niet."

„En overmorgen, is alles te laat. Je ziet mijn waarde, dat ik niet te helpen ben. Laten we aan het noodlot zijn loop."

De Turk glimlachte :

„Met andere woorden, ik kan nu heengaan!"

„Je weet zeer goed Bey, dat ik dat niet zeggen wilde."

Töschtük legde vergoelijkend de hand op zijn schouder. „Natuurlijk. Toch moet ik gaan, daar ik je immers toch niet helpen kan."

Hij bleef een poos nadenkend staan en zei dan :

„Vergeef me, maar ik kan de gedachte niet onderdrukken dat wat je op 't punt staat te doen, op de een of andere manier verkeerd is."

„Hoezoo?"

„Wanneer je uit den dienst gaat moet je je bruid immers toch alles vertellen."

Heinersdorff schrok even.

„Neen, ik behoef dan alleen te zeggen dat ik weigerde om te duelleeren met een onwaardige. Wanneer ik echter duelleer zou zij het recht hebben te vragen waarom ik het doe."

Töschtük antwoordde beleefd :

„Dat zijn nuances die ik niet begrijp, maar je zult wel gelijk hebben."

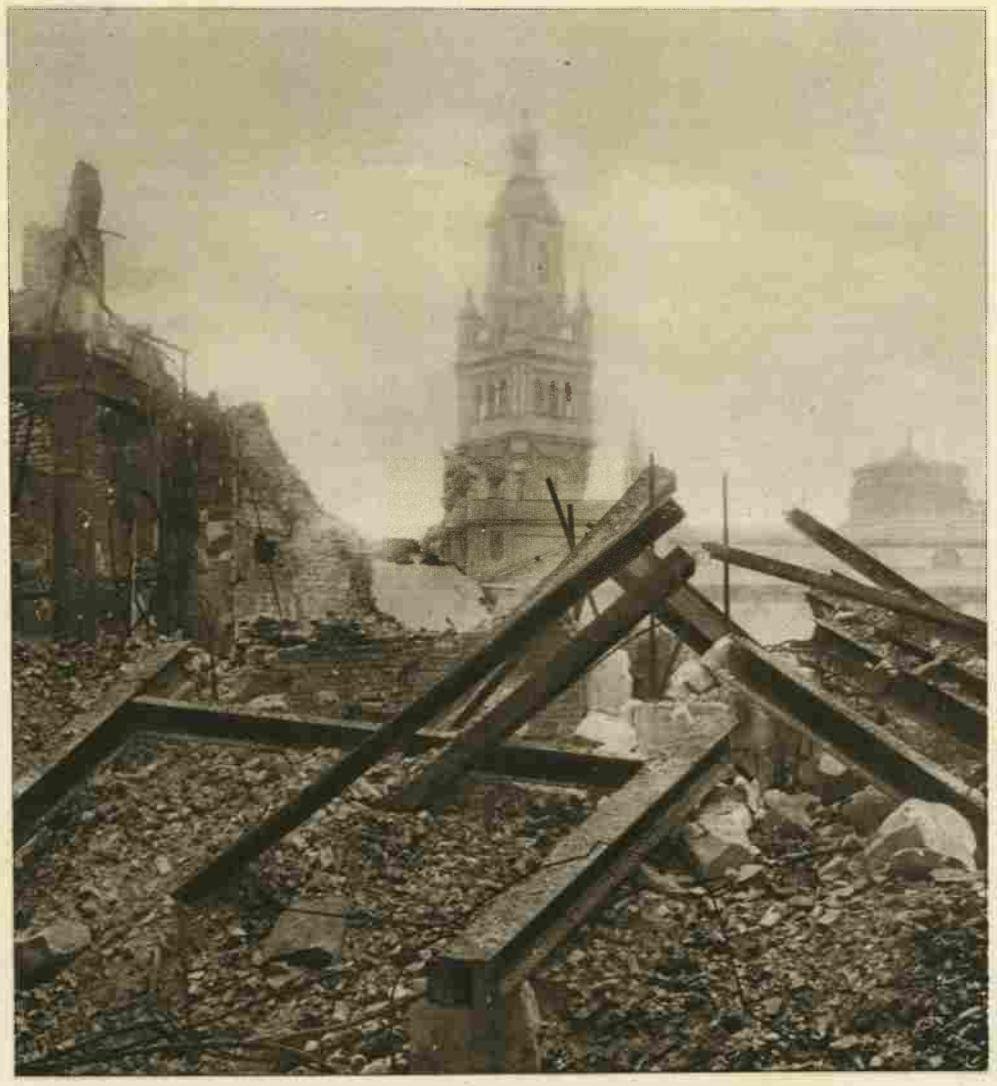
„Men heeft nooit gelijk, zonder tegelijk op de een of andere manier ongelijk te hebben," zei Heinersdorff bedrukt. „Dat is het menschenlot."

Töschtük greep de hand van zijn vriend en zeide bijna plechtig :

„Je bent een man, Heinersdorff, want je hebt de kracht om vol te houden!"

De kapitein antwoordde met een glimlach van twijfel :

„Dan ben ik op het pad van de 10e Siera, waarbij te lezen staat dat Allah de beste rechter is."

WAAR DE STRIJD HET HEVIGST WOEDDE.

Gezicht op een gedeelte der stad Lille (N.-Frankrijk, nabij de Belgische grens), die grootendeels verwoest is. Opvallend is 't, dat de toren bijna geheel onbeschadigd is gebleven tijdens het bombardement. — Op 10 October begon voor Lille het voorspel van den grooten worstelstrijd en sinds dien heeft het geschut vóór Lille geen oogenblik gezwegen. De stad werd eerst door de overheid als een opene verklaard; later werd zij echter door de Franschen verdedigd. Den 11en Oct. van 't vorig jaar werd Lille door de Duitschers bezet, in wier handen het thans nog is.

„Laat ons den godsdienst er buiten laten," zei de Turk afwerend.

Een half uur nadat Töschtük-Bey weggegaan was kwamen majoor Homann en kapitein Cimonega.

„De kerel heeft je dus werkelijk uitgedaagd?" riep Cimonega.

„Wie zijn z'n secondanten?" vroeg Homann.

„Kapitein Engelbrecht en luitenant Myskiewiecz."

„Ik ken geen van beide heeren."

Cimonega zeide :

„Kapitein Engelbrecht is mij bekend. Hij is een kalm, verstandig man."

Heinersdorff bood den kameraden cognac aan en reikte hun sigaretten.

„Ik vroeg u om hier te komen om u te vragen of ge mijn secondanten zoudt willen zijn."

„Dat spreekt immers van zelf," antwoordden ze gelijktijdig.

„Uw woord behoef ik nog niet te hebben," verklaarde Heinersdorff. „Eerst moet ge alles weten, voor ge ja zegt."

De beide officieren zagen hem nieuwsgierig aan.

„Luister dus. Ik heb het besluit genomen, het onveranderlijke, door niets te verwrikken besluit genomen, niet met luitenant Vidakovitch te duelleeren"

„Ben je waanzinnig geworden?" vroeg Homann verschrikt.

„Dan kan je je wel dadelijk een kogel door het hoofd schieten," riep Cimonega. Heinersdorff bleef rustig onder den aanval zijner vrienden.

„Waarom wil je niet vechten?" vroeg Homann.

„Omdat ik iemand, wien ik in het volle bezit van mijn verstand in het gezicht gezegd heb dat hij onwaardig is de Keizerlijke uniform te dragen, geen ridderlijke voldoening geef."

„Je verklaart dus luitenant Vidakovitch voor satisfactionsunfähig," zei Cimonega.

„Best, dat is een standpunt," verklaarde majoor Homann. „Waarop grondt je de Satisfactionsunfähigkeit? Het is toch niet voldoende te zeggen : ik duelleer met dien heer niet omdat hij satisfactionsunfähig is."

„Ik kan 't op 't oogenblik op geen enkele manier bewijzen."

„Dat is een leelijke geschiedenis," zei Cimonega.

„Waarvan beticht je Vidakovitch?" vroeg Homann. „Aan ons, je secondanten, dien je dat toch te vertellen."

Heinersdorff antwoordde met vaste stem :

„Ik beweer dat luitenant Vidakovitch een spion is."

De officieren keken hem versteld aan.

„Je beweert dat Vidakovitch —"

„Ja, dat beweer ik, nog meer, ik ben er van overtuigd, maar ik kan het nog niet bewijzen; vandaag niet en morgen niet. De toekomst zal 't bewijzen."

De kameraden overlegden.

Majoor Homann meende nadenkelijk :

„Als ik eerlijk ben moet ik zeggen dat ik instinctmatig al sedert eenigen tijd de verdenking die jij uitgesproken hebt, tegen Vidakovitch koester."

„Kan je ons geheel geen aanknoopingspunt voor je verdenking geven?" vroeg Cimonega.

„Mijn aanknoopingspunten zijn niet tastbaar genoeg, anders zou ik ze immers benutten, daar mijn toekomst op het spel staat".

Allen zwegen.

Toen hernam Heinersdorff :

„En thans, nu ge alles weet, vraag ik u of ge mijn vertegenwoordigers wilt zijn?"

„Dat is toch natuurlijk," antwoordden de kameraden.

Heinersdorff drukte hun de handen.

„Ik dank u!"

„Wij zullen dus morgen aan de vertegenwoordigers van Vidakovitch verklaren" — zeide majoor Homann — „dat je weigert hem ridderlijke voldoening te geven."

„Juist. Zonder opgave van redenen."

„En als de zaak voor den eereraad komt," zeide Cimonega, „zal je dan ook niet zeggen waarom je aan den luitenant Vidakovitch weigert voldoening te geven?"

„Wanneer ik niet *meer* weet dan nu, neen."

„Dat is waanzin, Heinersdorff," riep Cimonega.

„Dat is verstandig. Ik *moet* een onweerlegbaar bewijs in handen hebben wanneer ik een Oostenrijkschen officier van spionnage beschuldig, anders maak ik mijn positie er maar slechter door. Bovendien zou ik daardoor Vidakovitch waarschuwen en de ellendeling zou zijn straf ontgaan."

„Ik moet je gelijk geven," antwoordde majoor Homann met verstikte stem. Hij sprong op, greep Heinersdorff bij de schouders en vroeg aangedaan :

„Mensch, mensch! Weet je wel wat je gaat doen? Heb je alles goed overdacht?"

Heinersdorff antwoordde vastbesloten :

„Ik weet alles. Ik heb alles nauwkeurig overlegd, beste vriend."

„Je wilt ons dus verlaten? Je gaat je uniform afleggen?"

„Ik moet, kameraden."

Een hevige smart overtrilde plotseling zijn lichaam. De tranen kwamen hem in de oogen. Hij wendde zich af en ging naar het venster om zijn vrienden te verbergen wat in hem omging.

De beide officieren staarden doodsbleek omlaag en waagden het niet elkaar aan te zien. Zij persten de lippen opeen om zich niet zwak te toonen.

Majoor Homann zeide, schijnbaar onverschillig :

„Alles is nog niet verloren. Misschien gelukt het ons aan den luitenant Vidakovitch zijn verraad te bewijzen vóór dat de eereraad zitting neemt, want een spion is hij, dat voel ik, dat weet ik."

Heinersdorff keek hem aan, met een doffen, hopeloozen blik.

„Ik betwijfel het, kameraden."

Toen zei majoor Homann, en iedere spier trilde in zijn strak, bruin gelaat :

„Misschien zal 't dan voor jou te laat zijn, maar dit zweer ik je : Wij zullen den schoft in de gaten houden en hem zoo achtervolgen en opjagen als nog nooit een mensch opgejaagd werd. Alle